

2020-03-18

Till

Utbildningsminister Anna Ekström
Kulturminister Amanda Lind

Studieförbunden och det nya Coronaviruset

Studieförbunden är en mötesverksamhet inom folkbildning, bildning och kultur med betydande omfattning varje år:

- 1 miljon enskilda personer deltar i studier
- 20 miljoner besökare på kulturarrangemang.

Studieförbunden kommer självklart att följa anvisningar och råd från myndigheter om hur vi bör agera för att motverka smittspridning. Tisdagens besked från regeringen om gymnasieskolan och vuxenutbildningen ger dock inga besked vad gäller studieförbundens verksamhet. Trots det står det klart att det blir betydande effekter på studieförbunden med minskad verksamhet och påfrestad ekonomi.

Aktiviteter ställs in av studieförbunden eller för att deltagarna inte kommer. Trots det minskar inte fasta kostnader för personal, lokaler och organisationen i övrigt. Det är därför ytterst angeläget att de beslutade statliga anslagen till ordinarie och riktad verksamhet för 2020 kvarstår även om verksamheten nu kan befaras få en lägre omfattning än planerat. Även när det gäller projektverksamhet kopplad till prestationer, exempelvis TIA via länsstyrelserna, bör resurserna fördelas enligt plan och inte återkrävas.

15 000 cirkelledare i studieförbunden arvoderas per objekt för de studiecirklar, kurser och kulturprogram de genomför. När arrangemang ställs in förlorar dessa frilansande ledare sina inkomster. Många människor inte minst inom kultursektorn har uppdrag för studieförbund som en viktig inkomst. Det slår hårt mot en redan utsatt grupp om vi snabbt tvingas skära bort frilansande ledares försörjning.

Föreningar som samverkar med studieförbund kring verksamheter som ställs in kan också råka ut för stora ekonomiska problem om intäkter försvinner medan kostnader, exempelvis för lokaler, finns kvar.

För oss är det centralt att regeringens aviserade stödåtgärder som riktas till företagen även på ett tydligt sätt riktas till studieförbund (ideella förening eller stiftelse) och civilsamhället i övrigt:

- Sjuklönersättningen

- Likviditetsförstärkning via skattekontot
- Korttidsarbete
- Utökade lånemöjligheter

Det är avgörande att regeringen i kommande åtgärder uttryckligen inkluderar civilsamhället.

Näringslivet har fått en särskild samordnare i Anders Ferbe. Idéburna aktörer, civilsamhället och kultursektorn skulle också behöva en sådan funktion.

Studieförbunden ska pröva alla möjligheter att genomföra möten och studier digitalt och på distans i stället för fysiskt. Därför angeläget att Folkbildningsrådet lyft flera begränsningar. Vi menar att under denna kris bör regelverket göras maximalt flexibelt och tillåtande med lyfta restriktioner vad gäller digital och distansverksamhet för studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.

Vi driver normalt en omfattande verksamhet med äldre, personer med funktionsvariationer och på institutioner. Verksamheter som nu i många fall är stängda för utomstående. Vi skulle vilja pröva möjligheter att offentligt anställd personal på boenden och institutioner, där studieförbunden genomför folkbildningsverksamhet och som nu stängs för externa besök såsom äldreboenden, fängelser etc. ska tillfälligt kunna fungera som cirkelledare eller studieförbunds företrädare i kulturprogram.

När verksamheter för äldre och andra riskgrupper ställs in ökar ensamheten. Många kommer att få svårare att delta i det demokratiska samtalet kring vad som sker i samhället. Det är därför väldigt viktigt att vi så snart möjligt kan bygga upp verksamheter för personer i dessa grupper.

Studieförbunden har ett normalår betydande intäkter från avgifter från deltagare. 2018 uppgick deltagarintäkterna till 650 miljoner kronor (Folkbildningsrådet, Studieförbundens ekonomi 2018¹). Nu ser vi omfattande avbokningar plus ett brant fall för nybokning vilket blir en väldig ekonomisk belastning. Kommer krav på återbetalningar kan det snabbt skapa en mycket svår ekonomisk situation för flera studieförbund.

Vi vill också lyfta fram studieförbunden som en viktig samhällsresurs under och efter krisen. Vi når en miljon människor varje år i varje kommun. För att möta och hantera en djup samhällskris är det angeläget att människor kan mötas, lära sig mer, ta del av samhällsinformation, samtala, utbyta tankar och erfarenheter kring hur krisen ska mötas, dess effekter och hur vårt samhälle ska gå vidare. Studieförbunden kan spela en nyckelroll i att hålla Sverige samman genom krisen.

Studieförbunden spelade en nyckelroll i samband med flyktingvågen 2015. Vi kan spela en lika viktig roll för att ta samhället genom krisen.

Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson, generalsekreterare

---

¹ <https://www.folkbildningsradet.se/globalassets/rapporter/uppfoljning/studieforbundens-ekonomi/studieforbundens-ekonomi.pdf>